

(VILJA)KAUPPA SOPIMUKSET

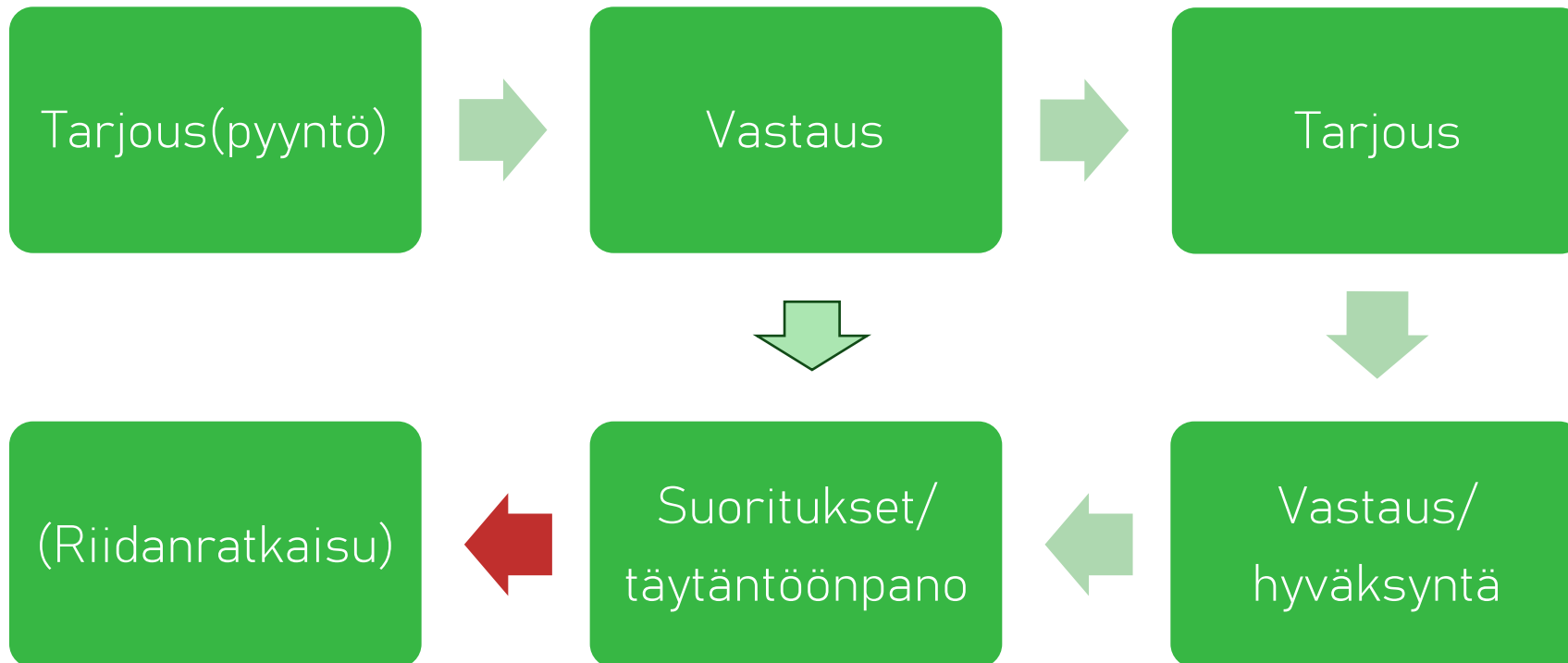
Kimmo Tammi

Viljamarkkinailta 12.11.2024

SOPIMUSOIKEUDEN YLEISET PERIAATTEET

- Sopimusvapaus
- ”Sopimukset on pidettävä”
 - Poikkeuksena pätemättömyys- ja mitättömyysperusteet
- Sopimus on oikeudellisesti sitova instrumentti, joka voidaan panna täytäntöön oikeusteitse
 - Kohtuullisuus ohjaavana tekijänä
- Sopimus voi syntyä
 - Suullisesti
 - Kirjallisesti
 - Hiljaisesti eli toiminnan perusteella

SOPIMUKSEN SYNTYMINEN

SÄÄNTELYKEHIKKO

- Sopimus
 - Pakottavasta lainsäädännöstä ei voi poiketa
- Kauppalaki
- Elintarvikemarkkinalaki
 - Markkinajärjestelyasetus
 - (UTP-direktiivi)
 - Yrittäjänsuojalaki
 - Sopimusehtolaki
- Itsesääntely

YLEISET EHDOT OSANA SOPIMUSTA 1/2

- Yleisillä sopimusehdoilla tai vakioehdoilla pyritään sääntelemään sopijapuolten asemaa yleisellä tasolla **ja niitä käytetään erityisesti aloilla, joilla solmitaan suuria määriä samankaltaisia sopimuksia**. Tavoitteena on nopeuttaa sopimusten solmimista, kun ehtoja ei neuvotella jokaisen sopijakumppanin kanssa erikseen.
- Yleisiin ehtoihin/vakioehtoihin tutustuminen on tärkeää!
 - Esim. vastuunrajoitusehdot, riitojenratkaisu, muuttuvan lainsäädännön huomioiminen
- Yleisistä ehdoista on mahdollista neuvotella! Jos onnistuu neuvottelemaan ehtoihin muutoksia, on ne syytä merkitä sopimukseen tai suoraan yleisiin ehtoihin tai erilliseen liitteeseen, joka tulee sopimuksen osaksi. **Sopimus on ensisijainen suhteessa vakioehtoihin!**
- Vakioehdoilla on mahdollista sopia yritykselle edullisemmat ehdot kuin mitä esimerkiksi kauppalaki sallii.
 - Neuvotteluvoiman epätasapaino: pienten ja keskisuurten yritysten on yleensä vaikea saada neuvoteltua vakioehdoista poikkeavia ehtoja.

YLEISET EHDOT OSANA SOPIMUSTA 2/2

- **Yleiset ehdot, eivät sido yksittäisessä sopimussuhteessa ilman erityistä liityntää.**
- Tapauskohtaisesti ratkaistaan, onko yleisten ehtojen liittäminen sopimukseen tehty asianmukaisesti. Liityntätapoina voidaan mainita ainakin seuraavat:
 - osapuolet allekirjoittavat sopimuksen, jonka osana yleiset ehdot ovat esimerkiksi liitteenä;
 - ehdot sisältyvät tarjoukseen, joka on hyväksytty sellaisenaan;
 - ehtoihin on nimenomaisesti ja yksilöidysti viitattu sopimuksessa, **ja** sopimuskumppanilla on ollut mahdollisuus tutustua niihin ennen sopimuksen tekoa;
 - HUOM! ”Pienet präntit”
 - ehdot ovat alalla yleisesti tunnettuja tai osapuolten olisi pitänyt ne tuntea;
 - Esim. YSE-1998, JYSE
 - ehdot perustuvat sopijapuolten aikaisempaan sopimuskäytäntöön.
- **Joka vetoaa johonkin ehtoon, on kyettävä näyttämään sen soveltuminen**

ELINTARVIKEMARKKINALAKI

- **3 §: ”Sopimus, joka koskee maataloustuotteiden toimittamista tuottajalta keskisuurelle tai sitä suuremmalle elintarviketeollisuuden taikka tukku- tai vähittäiskaupan yritykselle, on tehtävä kirjallisesti, jollei kyse ole sokerista tai markkinajärjestelyasetuksen 148 artiklan 3 kohdassa tai 168 artiklan 5 kohdassa tarkoitetusta osuuskunnan jäsenen toimituksesta osuuskunnalle. Sopimusten vähimmäisisällöstä ja tekemisajankohdasta säädetään raakamaidon osalta markkinajärjestelyasetuksen 148 artiklan 2 kohdassa ja muiden maataloustuotteiden osalta 168 artiklan 4 kohdassa. Vaatimusten noudattamisesta vastaa ostaja. - -**

- - Edellä 1 momentissa tarkoitettuja vaatimuksia ei sovelleta, jos tuottaja kirjallisesti ilmoittaa, ettei kyseisiä vaatimuksia tai osaa niistä ole tietyn sopimuksen osalta tarpeen noudattaa. ”

YMJ 168

ARTIKLAN 4

KOHTA

- "4. Edellä 1 ja 1 a kohdassa tarkoitettu sopimus tai tarjous sopimuksen tekemisestä on
 - a) tehtävä ennen toimitusta;
 - b) tehtävä kirjallisesti; ja
 - c) sen on sisällettävä erityisesti seuraavat seikat:
 - i) **toimituksesta maksettava hinta**
 - — jonka on oltava kiinteä ja sopimuksessa vahvistettu, ja/tai
 - — joka on laskettava yhdistämällä sopimuksessa mainittuja eri tekijöitä, joihin voivat kuulua objektiiviset indikaattorit, indeksit ja lopullisen hinnan laskentamenetelmät, jotka ovat helposti saatavilla ja ymmärrettäviä ja jotka heijastelevat markkinaolojen vaihtelua, toimitettu määrä ja toimitettujen maataloustuotteiden laatu tai koostumus; kyseiset indikaattorit voivat perustua asiankuuluviin hintoihin, tuotantoon ja markkinakustannuksiin; tätä varten jäsenvaltiot voivat määrittää indikaattoreita objektiivisten kriteereiden mukaisesti, jotka perustuvat tuotantoa ja elintarvikeketjua koskeviin tutkimuksiin; sopimuspuolet voivat vapaasti viitata kyseisiin tai muihin merkityksellisiksi katsomiinsa indikaattoreihin.
 - ii) **kyseisten tuotteiden määrä ja laatu, joka voidaan toimittaa tai on toimitettava, sekä tällaisten toimitusten ajankohta; – –"**

ELINTARVIKEMARKKINALAKI TIIVISTETTYNÄ

- Kiellot 2 a – 2 h §:
 - **A) maksuajat**
 - *B) tilausten viime hetken peruutukset*
 - **C) sopimusten yksipuolinen muuttaminen**
 - *D) kielletyt maksut*
 - *E) Kaupalliset kostotoimet*
 - *F) Palautukset*
 - *G) Sopimuksen ehtojen kirjallinen vahvistaminen pyynnöstä*
 - *H) Liikesalaisuudet ja tekniset ohjeet*
- ETML ei vaikuta hintoihin.
- Kohtuuttomiin hinnoitteluperusteisiin voi auttaa yrittäjänsuojalaki

ETML 2 C §: EHTOJEN YKSIPUOLISET MUUTOKSET

- ”*Sopimuksessa ei saa käyttää ehtoa tai soveltaa menettelyä, jonka perusteella ostaja voi muuttaa yksipuolisesti maataloustuotteiden tai elintarvikkeiden toimitussopimuksen **ehtoja**, jotka koskevat toimituksen tai jakelun tiheyttä, menetelmää, paikkaa, ajankohtaa tai määrää tai **jotka koskevat laatuvaatimuksia, maksuehtoja tai hintoja** taikka 2 d §:n 2 momentissa tarkoitettujen palvelujen tarjoamista.”*

VILJELIJÄN OIKEUSSUOJA JA -TURVA VILJAKAUPASSA

- Tutustu ostajien sopimusehtoihin! Huomioi laadunmäärittämis-/vastaanottotarkastusta koskevat ehdot!
- Toimita edustava ennakkonäyte
- Ota halutessasi edustava rinnakkaisnäyte toimittamastasi ennakkonäytteestä ja/tai kuormasta. Kuorman mukaan viljapassi/rahtikirja/lähetete tms. vaadittu dokumentaatio (esim. luomuasiakirjat).
 - Säilytä oma rinnakkaisnäyte itsellä asianmukaisissa olosuhteissa vähintään tilitykseen asti
- Jos toimituksessa määritelty analyysitulokset poikkeavat huomattavasti ennakkonäytteestä tai tulokset eivät miellytä, vaadi jälkitarkastusanalyysin tekemistä kolmannella osapuolella
 - Huomioi aika, jossa jälkianalyysiä pyydettyä ja muut mahdollisesti soveltuvat ehdot!
- Ole yhteydessä MTK:n asiantuntijoihin tai ETMV:n toimistoon!

LOPUKSI

- Vastaa käynnissä olevaan vuosittaiseen selvitykseen epäselvien kauppatapojen ilmenemisestä 17.12.2024 mennessä!
- Vastauksia käytetään UTP-direktiivin vaikutusten arvioinnissa ja sääntelyn jatkokehittämisessä
 - Alhainen vastausprosentti, taas on hyvä mahdollisuus saada oma ääni paremmin kuuluviin!
- Vastaa ETMV:n tulevaan vilja-alan epäreiluja kauppatapoja koskevaan kyselyyn!
 - MTK ja ETMV tiedottavat omilla kanavillaan kyselystä

KIITOS

13.11.2024

16